

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36019426	IES Coruxo	Vigo	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Linguaxe e práctica musical	1º Bac.	4	140

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	10
4.2. Materiais e recursos didácticos	11
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	11
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	12
6. Medidas de atención á diversidade	12
7.1. Concreción dos elementos transversais	13
7.2. Actividades complementarias	14
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	14
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	15
9. Outros apartados	16

1. Introducción

A programación didáctica da área de Música no Bacharelato está fundamentada no Real decreto 243/2022, do 5 de abril (LOMLOE). Este Real decreto a nivel estatal, regula as ensinanzas mínimas, determinando os aspectos básicos do currículo, así como outros aspectos da súa configuración.

Para a elaboración das unidades didácticas que desenvolverá a programación tívose como referencia un currículo que ten como obxectivo o desenvolvemento das competencias transversais mediante a realización de proxectos significativos para o alumnado e a resolución colaborativa de problemas, reforzando a autoestima, a autonomía, a reflexión e a responsabilidade. e que se pode configurar neste curso como un proxecto interdisciplinar en colaboración con distintos axentes sociais.

Outro aspecto que foi tido en conta á hora de deseñar a presente programación foi o centro no que se ía implementar: as características do mesmo, as do seu alumnado e o seu entorno. Esta programación didáctica está pensada para ser levada á práctica nun IES situado en Vigo, concretamente o IES Coruxo. Neste instituto, situado en Coruxo, na localidade de Vigo, e con alumnado procedente de diferentes parroquias e estratos sociais, impártense as ensinanzas da ESO, Bacharelatos das ramas Tecnolóxico-Científico e de Humanidades - Ciencias Sociais.

O alumnado do centro procede de diversas parroquias do concello e pertence a diferentes estratos sociais, predominando o nivel socioeconómico medio.

Neste sentido, trátase de adaptar ó currículo a realidade do centro, que se ubica na periferia de Vigo e acude principalmente o alumnado do barrio urbano de Navia e de áreas urbanas da zona oeste do municipio vigués. O Instituto conta con dous grupos de 1º Bacharelato . O alumnado procede principalmente do propio instituto, xa que cursou os cursos anteriores no IES Coruxo, aínda que normalmente recalcan novos alumnos doutros centros . E este factor é importante á hora de programar, porque é frecuente que o alumnado que conforma esta materia presente diferentes niveles musicais. Case sempre temos algún alumno estudante de conservatorio ou escola de música. Supón a nosa tarefa adaptar o currículo ás necesidades diversas do alumnado.

Neste curso académico contamos con un grupo de 9 alumnos en Linguaxe e Práctica Musical. A docencia será impartida por Mónica Pérez Cortés.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Cultivar a escoita activa, desenvolvendo estratexias de atención, para recoñecer e describir cun vocabulario adecuado os elementos que forman parte dunha obra e para reflexionar sobre aspectos subxectivos e emocionais inherentes á percepción musical.	1		2		11-31			1-31
OBX2 - Identificar os elementos musicais de obras de diferentes estilos e épocas, analizando e comparando partituras con diversas grafías, para describir as súas características e reflexionar sobre os factores que afectan á evolución da notación musical.	1-2		2		11			2
OBX3 - Aplicar estratexias de interpretación musical e coreográfica, utilizando a lectura como medio de aproximación á obra e adquirindo de forma progresiva habilidades de decodificación e integración da linguaxe musical, para realizar improvisacións ou executar con autonomía propostas musicais e dancísticas sinxelas.	2				11-12			31-32

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Realizar proxectos musicais colaborativos, planificando e implementando as súas fases e asumindo funcións diversas dentro do grupo, para favorecer procesos creativos e identificar oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.			3	3	32-50	2	1-3	41-42
OBX5 - Empregar as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías dixitais no ámbito musical, utilizando ferramentas de procesamento do son, de produción audiovisual e de edición de partituras, para desenvolver procesos de escritura, creación e difusión musical.		1		2-3	11		1-3	2-41
OBX6 - Interpretar un repertorio de obras musicais en formación orquestral (instrumentos Orff ou outros) ou vogal con ou sen acompañamento instrumental, aplicando os coñecementos adquiridos en relación coa linguaxe musical e coas técnicas básicas de interpretación.					11-31			42

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Teoría musical	Coñecer e profundizar nos elementos e grafías musicais, no plano rítmico, melódico, harmónico e formal.	30	42	X	X	X
2	A voz	Saber como funciona o aparato fonador e realizar prácticas vogais e respiratorias previas á interpretación vocal.	15	21	X	X	
3	Audición comprensiva	Recoñecer auditivamente os elementos musicais traballados no primeiro apartado.	15	21	X	X	X
4	Creación e interpretación	Interpretar obras musicais de niveis e estilos musicais diversos e saber improvisar estruturas rítmicas ou melódicas.	30	42	X	X	X
5	Informática musical	Empregar editores de partituras para incidir nos aspectos da linguaxe musical.	10	14			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Teoría musical	42

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Ler con autonomía partituras sinxelas, atendendo aos signos de representación dos parámetros do son, con ou sen apoio da audición, e recoñecer auditivamente e transcribir os elementos básicos da música.	Saber reproducir mediante a lectura rítmico melódica partituras moi sinxelas, en compases de subdivisión binaria, e con figuras básicas.	PE	40
CA1.1 - Recoñecer e describir os diferentes parámetros do son e elementos musicais dunha obra (rítmicos, melódicos, harmónicos, tímbricos, formais etc.), aplicando estratexias de escoita activa e de lectura analítica de partituras, e utilizando un vocabulario específico adecuado.	Indicar os elementos musicais básicos, identificando os mesmos nunha partitura musical ou durante unha audición comprensiva.	TI	60
CA1.3 - Describir as principais características dos elementos musicais (melodía, ritmo, harmonía, timbre etc.) presentes en partituras con grafía convencional e non convencional de obras ou fragmentos de distintos estilos e épocas, identificando e analizando os seus elementos.	Recoñecer os elementos básicos musicais en partituras musicais de diferentes estilos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Signos de representación musical dos parámetros do son. - A melodía: intervalos simples e compostos. Tipos de escalas (diatónica, cromática, pentatónica, escala do blues etc.). - O ritmo: compases simples, compostos e de amálgama; ritmos básicos e complexos, irregulares e libres. - Polirritmias e polimetrías. - Grupos de valoración especial. - A harmonía: o fenómeno físico harmónico; círculo de quintas; principais funcións harmónicas na tonalidade; acordes; ligazóns e cadencias; modulacións e progresións tonais con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo. - A forma musical: unidades estruturais; formas simples e complexas. - A textura: tipos. - Os elementos musicais (rítmicos, melódicos, harmónicos, formais, tímbricos) na tradición musical occidental, no folclore e nas músicas populares urbanas. - Notación convencional (grafía tradicional) e notación non convencional (introdución á notación da música contemporánea). - Cifrado americano básico: nome das notas, acorde maior e menor.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Análise comparada e reflexiva de fragmentos de obras de diferentes épocas con distintas grafías, convencionais e non convencionais. Evolución da notación musical. - Lectura e execución instrumental e vogal á primeira vista e preparada, interiorización e memorización de estruturas musicais sinxelas rítmicas e melódicas, en fragmentos breves e clave de Sol. Compases simples, compostos, mixtos e amálgama. Ritmos irreg

UD	Título da UD	Duración
2	A voz	21

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e describir os diferentes parámetros do son e elementos musicais dunha obra (rítmicos, melódicos, harmónicos, tímbricos, formais etc.), aplicando estratexias de escoita activa e de lectura analítica de partituras, e utilizando un vocabulario específico adecuado.	Indicar os elementos musicais básicos, identificando os mesmos nunha partitura musical ou durante unha audición comprensiva.	TI	100
CA1.2 - Describir as sensacións que xera a música e a súa posible vinculación coas características da obra e o contexto en que foi creada, reflexionando e extraendo conclusións sobre aspectos subxectivos inherentes á escoita musical.	Ser consciente das diferentes impresións ou efectos que provoca unha obra musical no oínte.		
CA2.3 - Desenvolver habilidades técnicas para a interpretación vocal, instrumental e coreográfica, utilizando os ensaios como espazos de escoita e de aprendizaxe e aplicando estratexias de memorización musical.	Coñecer as principais técnicas que posibilitan a interpretación musical, aplicando as mesmas no repertorio escollido.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Elementos expresivos da música: dinámica, agónica e articulación; indicacións e termos. - Interpretación consciente vogal ou instrumental de grafías relativas ás indicacións básicas de articulación, dinámica e agónica. - Técnicas de interpretación a través da voz, do corpo, dos instrumentos musicais ¿Orff ou outros obxectos de son¿ de fragmentos sinxelos, con ou sen acompañamento instrumental, atendendo ás indicacións da partitura. - Práctica auditiva ou interpretativa ¿instrumental e vogal¿ de estruturas tonais e modais. Estructuras melódicas e harmónicas sinxelas. Intervalos harmónicos e melódicos, simples e compostos.

UD	Título da UD	Duración
3	Audición comprensiva	21

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e describir os diferentes parámetros do son e elementos musicais dunha obra (rítmicos, melódicos, harmónicos, tímbricos, formais etc.), aplicando estratexias de escoita activa e de lectura analítica de partituras, e utilizando un vocabulario específico adecuado.	Indicar os elementos musicais básicos, identificando os mesmos nunha partitura musical ou durante unha audición comprensiva.	TI	100
CA1.3 - Describir as principais características dos elementos musicais (melodía, ritmo, harmonía, timbre etc.) presentes en partituras con grafía convencional e non convencional de obras ou fragmentos de distintos estilos e épocas, identificando e analizando os seus elementos.	Recoñecer os elementos básicos musicais en partituras musicais de diferentes estilos.		
CA2.5 - Planificar e desenvolver proxectos musicais colaborativos con base en materiais coñecidos ou novos e nos coñecementos adquiridos, asumindo diferentes funcións en todas as fases do proxecto con participación activa, valorando as achegas de todos os integrantes do grupo e descubriendo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.	Saber traballar en grupo con respecto e tolerancia hacia todos os compañeiros/as.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de escoita ou visionado e de análises de pequenas obras ou fragmentos musicais sinxelos, de distintos estilos e épocas, a partir da escoita activa e con ou sen apoio de partitura. Identificación do estilo e características musicais (agónica, d - A música como forma de expresión. Escoita activa de obras musicais ou fragmentos, e descrición e análise das emocións e sensacións. Vinculación ao contexto de creación e ao momento presente. - Identificación auditiva do pulso binario e ternario, dos acentos dos compases binarios, ternarios e cuaternarios e de cambios sinxelos de compás en fragmentos breves. - Técnicas de realización escrita de ditados rítmicos e melódicos sinxelos a unha voz.

UD	Título da UD	Duración
4	Creación e interpretación	42

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Describir as principais características dos elementos musicais (melodía, ritmo, harmonía, timbre etc.) presentes en partituras con grafía convencional e non convencional de obras ou fragmentos de distintos estilos e épocas, identificando e analizando os seus elementos.	Recoñecer os elementos básicos musicais en partituras musicais de diferentes estilos.	PE	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Comparar a representación dos elementos musicais en partituras con diferente grafía, reflexionando sobre os factores que inciden na evolución da notación musical.	Ser quen de discriminar partituras con diferentes tipos de notacións, podendo situalas na súa época.	TI	90
CA2.2 - Executar fragmentos musicais e coreográficos sinxelos, de forma individual ou colectiva, a través da voz, do corpo ou de instrumentos musicais, atendendo ás indicacións da partitura	Practicar pezas de danza sinxelas, adaptadas ós diferentes niveis, e de xeito colectivo, amosando respecto polo silencio previo á interpretación, e atendendo ás indicacións do profesor.		
CA2.3 - Desenvolver habilidades técnicas para a interpretación vocal, instrumental e coreográfica, utilizando os ensaios como espazos de escoita e de aprendizaxe e aplicando estratexias de memorización musical.	Coñecer as principais técnicas que posibilitan a interpretación musical, aplicando as mesmas no repertorio escollido.		
CA2.5 - Planificar e desenvolver proxectos musicais colaborativos con base en materiais coñecidos ou novos e nos coñecementos adquiridos, asumindo diferentes funcións en todas as fases do proxecto con participación activa, valorando as achegas de todos os integrantes do grupo e descubriendo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.	Aportar suxerencias e ideas creativas para organizar unha actividade artístico-musical colaborativa, interaccionando cos compañeiros con unha actitude aperturista.		
CA2.6 - Desenvolver proxectos musicais, poñendo en práctica as aprendizaxes adquiridas e utilizando ferramentas de edición de partituras, de procesamento do son e de produción audiovisual.	Participar na organización dunha actividade musical, aportando ideas creativas e imaxinativas para a súa execución, e manifestando unha actitude aberta e tolerante.		
CA2.7 - Difundir producións musicais e audiovisuais a través de plataformas dixitais, utilizando contornas seguras e respectando a propiedade intelectual e os dereitos de autor.	Proxectar o traballo realizado na aula a través dun blog ou páxina web.		
CA2.8 - Interpretar un repertorio de obras musicais de diferentes estilos e épocas en formación orquestral ou vocal, con ou sen acompañamento instrumental, aplicando os coñecementos adquiridos en relación coa linguaxe musical e coas técnicas básicas interpretación.	Practicar pezas musicais sinxelas, adaptadas ós diferentes niveis, e de xeito colectivo, amosando respecto polo silencio previo á interpretación, e atendendo ás indicacións do profesor.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Escalas modais. A modalidade no folclore e a música pretonal. - Técnicas de interpretación a través da voz, do corpo, dos instrumentos musicais ¿Orff ou outros obxectos de son¿ de fragmentos sinxelos, con ou sen acompañamento instrumental, atendendo ás indicacións da partitura. - O ensaio, elemento de aprendizaxe e perfeccionamento nas actividades interpretativas. - Técnicas de memorización nas actividades interpretativas musicais e coreográficas. - Estratexias e técnicas de improvisación sobre esquemas rítmico-melódicos e harmónicos establecidos ou libres adaptados ao nivel. - Creación de ideas musicais e coreográficas sinxelas a través dos instrumentos musicais, do corpo ou a danza en actividades de imitación e de improvisación, libres ou dirixidas.

Contidos

- Creación, planificación, desenvolvemento e participación en traballos musicais colaborativos, con base nos coñecementos adquiridos. Asunción de responsabilidades en todas as fases do proxecto, compromiso co rol asignado dentro do grupo e con respecto ás a
- Práctica en proxectos musicais das técnicas e aplicacións informáticas de edición e produción sonora, musical e audiovisual. Funcionalidades propias das aplicacións e programas informáticos de licenza libre.
- Difusión de producións musicais e audiovisuais en plataformas dixitais: protección de datos, propiedade intelectual e dereitos de autoría.
- Interpretación vocal ou instrumental (instrumentos Orff ou outros obxectos de son etc.) en formación orquestral ou vocal, con ou sen acompañamento instrumental, de memoria ou con partitura, dun repertorio de obras musicais de diferentes estilos e épocas a

UD	Título da UD	Duración
5	Informática musical	14

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e describir os diferentes parámetros do son e elementos musicais dunha obra (rítmicos, melódicos, harmónicos, tímbricos, formais etc.), aplicando estratexias de escoita activa e de lectura analítica de partituras, e utilizando un vocabulario específico adecuado.	Aplicar os coñecementos da linguaxe musical á un programa editor de partituras.	TI	100
CA2.1 - Ler con autonomía partituras sinxelas, atendendo aos signos de representación dos parámetros do son, con ou sen apoio da audición, e recoñecer auditivamente e transcribir os elementos básicos da música.	Poder interpretar mediante a lectura unha partitura sinxela, para posteriormente poder aplicar este coñecemento no emprego de ferramentas tecnolóxicas.		
CA2.4 - Xerar ideas musicais ou coreográficas sinxelas, utilizando diferentes instrumentos, a voz ou o corpo, en improvisacións libres ou dirixidas.	Realizar pequenas improvisacións de movemento libres ou dirixidas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Signos de representación musical dos parámetros do son.
- A música como forma de expresión. Escoita activa de obras musicais ou fragmentos, e descrición e análise das emocións e sensacións. Vinculación ao contexto de creación e ao momento presente.
- Lectura e execución instrumental e vocal *za primeira vista e preparada*, interiorización e memorización de estruturas musicais sinxelas rítmicas e melódicas, en fragmentos breves e clave de Sol. Compases simples, compostos, mixtos e amálgama. Ritmos irreg
- Creación, planificación, desenvolvemento e participación en traballos musicais colaborativos, con base nos coñecementos adquiridos. Asunción de responsabilidades en todas as fases do proxecto, compromiso co rol asignado dentro do grupo e con respecto ás a

4.1. Concrecións metodolóxicas

A materia de Linguaxe e Práctica Musical concíbese como unha continuación da formación musical recibida polo alumnado na etapa educativa anterior, que lle permite ampliar, desenvolver e aplicar, con autonomía e en contextos diversos, os coñecementos e as capacidades que contribúen á adquisición dunha cultura musical sólida.

Considerando que a música ten como finalidade primordial a comunicación, é necesario que o alumnado conte coas ferramentas necesarias que lle axuden a comprender e a participar do feito musical. Neste sentido, débese favorecer que o alumnado se implique activamente no proceso artístico musical.

A comprensión dos elementos morfolóxicos e sintácticos da linguaxe musical contribúe a perfeccionar a capacidade de expresarse a través da interpretación e a creación do feito musical concreto, completándose así o proceso de adquisición dunha linguaxe. A súa aprendizaxe como instrumento de comunicación debe basearse, tamén, na audición comprensiva, na memoria musical, na práctica vocal, instrumental e rítmica, e na lectoescritura musical como recurso útil para fixar os conceptos lingüísticos.

A expresión musical refírese á creación e a interpretación de pezas vocais e instrumentais. A interpretación achega o alumnado a un repertorio musical amplo e variado, posibilita a adquisición de capacidades e destrezas técnicas e interpretativas, e favorece a sensibilidade auditiva e a memoria musical. A interpretación instrumental e vocal, nunha educación musical na que a práctica é o centro da acción pedagóxica, é tamén un procedemento esencial para aprender os contidos da linguaxe musical e reforzar os coñecementos adquiridos; a experiencia, que é previa á abstracción conceptual. A creación musical explora os elementos propios da linguaxe musical, experimenta cos sons e combínaos a través da improvisación, dos arranxos e da composición.

Todo isto poténciase coas tecnoloxías da información, da comunicación e da creación artística, que, postas á disposición da música, constitúen un recurso importante para indagar, obter información e comunicarse, e un medio para crear e descubrir músicas de todos os estilos e de todas as culturas.

A materia de Linguaxe e Práctica Musical debe estar orientada a espertar o interese do alumnado por participar de forma activa, informada e lúdica como oínte, intérprete ou compositor/a, tanto na súa vida educativa como na súa vida privada. O ensino da materia debe partir dos coñecementos previos, dos gustos e dos costumes musicais do alumnado, e abordarse desde a práctica musical activa e participativa, vinculada á reflexión sobre o realizado. Estes principios, orientados ao desenvolvemento das capacidades perceptivas e expresivas e á comprensión do feito musical, servirán de base para consolidar aprendizaxes que transcendan o contexto en que se produciron.

A materia contribúe ao desenvolvemento de valores como o esforzo, a constancia, a disciplina, a toma de decisións, a autonomía, o compromiso, a asunción de responsabilidades e o espírito emprendedor, innovador e crítico. Tal e como demostran numerosos estudos publicados, a práctica musical mellora a memoria, a concentración, a atención, a psicomotricidade, o control das emocións, a autoestima, as habilidades para enfrontarse a un público ou a capacidade para traballar en grupo. A música favorece a adquisición das competencias clave, procura un ensino integral e axuda na maduración do alumnado, ademais de favorecer o espírito de motivación e superación persoal.

As disciplinas musicais non só desenvolven a creatividade, a sensibilidade artística e o criterio estético; tamén axudan o alumnado, da mesma forma que o resto de materias desta etapa, a adquirir os coñecementos e habilidades para construír a súa personalidade, a traballar en equipo, desenvolver o pensamento crítico e a converterse en cidadáns e cidadás que actúen de xeito responsable e autónomo. En definitiva, a actividade musical, nas súas diversas facetas, favorece as capacidades sociais e expresivas dos alumnos e das alumnas.

O principal obxectivo no bacharelato debe ser fornecer ó alumnado cos instrumentos necesarios para que sexa o protagonista do seu propio proceso de ensino-aprendizaxe. Tendo isto en conta o primeiro paso será expoñer de xeito claro os conceptos básicos da nosa materia de Música utilizando as ferramentas necesarias, tanto as tradicionais (pizarra e xiz, instrumentos musicais, discos compactos e DVDs) como as máis modernas baseadas nas TIC (Powerpoint, elaboración de traballos en Genially, uso da aula de informática, animacións, vídeos, etc.). Para afianzar estes conceptos básicos se farán abundantes exercicios de práctica rítmica e melódica, improvisacións, audicións,...

Cando o alumnado coñeza estes conceptos básicos estará en condicións de abordar a inxente cantidade de información que ten ó seu dispor, especialmente a través da rede, e de discernir cal é de confianza e cal non.

Este último aspecto se valorará coa realización de traballos de diversos tipo nos que sexa protagonista a pesquisa e o cribado da información. Tamén se potenciarán os proxectos de investigación, subministrándolle os datos para que sexan eles/elas quen os analicen e saquen as conclusións pertinentes. Estes traballos de investigación poderán ser realizados individual ou colectivamente. Ademais, hai a disposición do alumnado instrumentos musicais, partituras e unha biblioteca de aula, un canón proxector, un ordenador, discos compactos, vídeos e DVDs. Alén disto, e sempre que as posibilidades de utilización das aulas de informática do centro o permitan, -aínda que o ideal sería contar con ordenadores nas aulas-, desenvolveranse tarefas de busca de información e exercicios a través das páxinas web.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Recursos impresos: libreta de pentagramas, partituras, láminas, dicionarios, libros de consulta na aula e na biblioteca, revistas,...
Recursos audiovisuais: equipo de son, amplificador, discografía, Dvds varios,...
Recursos informáticos: ordenador, canón.
Outros recursos: instrumentos musicais, encerados, atriles.

Ademáis dos recursos comentados anteriormente, destacar o emprego habitual da Aula virtual para realizar tarefas, xogos, traballos de investigación,.....

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Partirase dunha avaliación inicial que perseguirá o diagnóstico dos coñecementos previos do alumnado. Esta avaliación determinará o punto de partida da programación de cada curso. Durante os primeiros días de curso farase seguimento especial do alumnado recién chegado á nosa materia, e que incluírá unha proba escrita ou oral ou de práctica instrumental, que conterá preguntas de linguaxe musical e léxico específico dos cursos anteriores, para avaliar os coñecementos previos e o grao de suficiencia do alumnado. Tamén se realizarán preguntas orais e se fomentará a participación activa na aula, facendo exercicios rítmico-melódicos con actividades de repaso de materias e contidos de linguaxe musical do curso anterior, co obxecto de poder determinar e avaliar o seu nivel inicial. As datas para esta avaliación inicial serán as que propoña a Dirección do centro, acordadas ao comezo do curso, probablemente nas primeiras semanas de Outubro, que terá en conta o acordo do Claustro e a Comisión de Coordinación Pedagóxica.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	30	15	15	30	10	100
Proba escrita	40	0	0	10	0	15
Táboa de indicadores	60	100	100	90	100	85

Criterios de cualificación:

Para a cualificación en cada avaliación se fará unha media ponderada de todas as cualificacións obtidas nos seguintes apartados:

1. Probas obxectivas de práctica rítmica e/ou melódica, tanto instrumental como vocal; probas obxectivas escritas de contidos teóricos e audición musical. Poderán realizarse probas tipo test, probas de pregunta curta, de resposta

múltiple, probas que inclúan o manexo de ferramentas informáticas (programas de edición e creación musical audiovisual, participación nun blog, etc e traballos de avaliación considerados de suma importancia debido ós seus contidos . Estes tres bloques suporán un 60% sobre a calificación.

2. Traballo puntuable diario na clase ou a realizar na casa (tarefas do libro, tarefas de breve investigación, exercicios, etc) ; regularidade no traballo na clase e na casa; voluntariedade; traballos de investigación e síntese utilizando formatos analóxicos e dixitais, exposicións e presentación de traballos encomendados orais e/ou escritos tanto individuais ou colectivos; utilización regular/ axeitada do material didáctico (incluíndo o caderno de clase e os instrumentos musicais); o cuidado na expresión oral e escrita; a actitude na aula, a actitude positiva fronte á materia, o respecto ás normas de convivencia na aula e no centro educativo, o esforzo por superar as limitacións propias, o espírito cooperativo nas actividades desenvolvidas na aula, a participación nas actividades musicais organizadas na aula e no centro, a asistencia a concertos ou outras saídas didácticas fóra do centro convocadas polo Departamento, e outras actividades similares propostas.: 40 % sobre a cualificación.

O alumnado saberá con antelación a importancia que ten cada traballo a presentar e como se cualificará. Realizarán obrigatoriamente actividades pertencentes a todos os bloques de contidos manifestados con anterioridade na programación.

Calquera proba, traballo ou caderno non entregados dentro do prazo establecido, considerarase cunha cualificación de cero puntos.

Poderá esixirse unha puntuación mínima determinada de cada parte que dará a opción a poder valorar ó resto (para poder así realizar a media), neste caso tres puntos (sobre 10).

A cualificación final na convocatoria de Xuño obterase da media aritmética das cualificacións obtidas nas distintas avaliacións.

O sistema de cualificación será o seguinte: Insuficiente (1-4); Suficiente (5); Ben (6); Notable (7-8) e Sobresaliente (9-10).

Cando a nota de cada avaliación ou final dea números con decimais, se estes están por debaixo de 0.5 tenderase á nota enteira inferior, e se están por enriba de 0.5 tenderase á nota enteira superior. Por exemplo, se a media é de 7.3, a nota será 7; se a media é 7.7, a nota será 8.

Criterios de recuperación:

Se se ten en conta que a materia de música é de contidos progresivos especialmente na práctica instrumental, supónse que o alumno que obteña resultados satisfactorios na 2ª e/ou na 3ª avaliación, ten resoltas e superadas as dificultades das avaliación anterior , o que conleva que a superación da 2ª avaliación supón a superación da 1ª no aspecto práctico instrumental ou vocal, aínda que poderán facerse probas de recuperación dos contidos teóricos e prácticos, se así o estimase oportuno o profesorado do Departamento.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

O alumnado que cursa 1º Bacharelato non adoita a ter a Música pendente da ESO.

6. Medidas de atención á diversidade

É un obxectivo primordial da ESO e o Bacharelato ofrecer respostas diferenciadas en función da diversidade do alumnado, que presenta unha pluralidade de intereses, necesidades, diferentes formacións musicais. Así, nesta materia, é habitual atopar alumnos dotados de coñecementos musicais superiores ó resto da clase, xa que son estudantes de conservatorios ou escolas de música. Pero tamén é habitual a existencia dalgún alumno/a que presenta algunhas carencias que lles impide seguir o ritmo de aprendizaxe do resto dos seus compañeiros.

A diversidade de intereses, o diferente grado de asimilación de contidos teórico-prácticos, as variadas aptitudes, están latentes no proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Trátase de conseguir a interacción e intercambio entre o alumnado; que sexan capaces de aceptarse e aceptar aos demais e que poidan ter entre todos respecto e confianza.

Co traballo de cooperación poderán coordinar e colaborar nas actividades de canto, grupos instrumentáis, coreografías e danzas; son actividades nas que hai que chegar a acordos e hai que ter en conta aos demais para conseguir un resultado final aceptable. Ademais nas actividades haberá diferentes graos de realización para evitar a discriminación na consecución de logros, polo que é preciso ser flexibles. Axustarase o currículo segundo sexa preciso para chegar aos mínimos; tamén incluíndo actividades de ampliación e investigación para o alumnado que supere o nivel esixido.

As características peculiares da área de Música, o tipo de traballo e actividades musicais para realizar tanto individualmente como en grupo, permiten o reparto por niveis, segundo as aptitudes e a gradación dos coñecementos de cada alumno en particular. Así, partindo da primeira avaliación diagnóstica e da coavaliación do alumno, axudará a construír as aprendizaxes de xeito individualizado, pero motivando ao alumnado nas súas tarefas e traballando a prol da integración de todos os rapaces e rapazas. Deste xeito, para garantir un adecuado desenvolvemento do alumnado en función das súas necesidades educativas, se sinalan as seguintes estratexias:

*Para alumnos con dificultades de aprendizaxe:

- Establecer mecanismos de reforzo a nivel organizativo e curricular.
- Realizar adaptacións curriculares que potencien o desenvolvemento das competencias básicas.
- Modificar os obxectivos e criterios de avaliación en función das devanditas adaptacións curriculares.

* Para alumnos con altas capacidades intelectuais:

- Facilitar actividades de ampliación.

De cara á avaliación dos alumnos con Necesidades Específicas, deberáse adaptar as probas escritas, aumentando o tamaño da letra, deixando máis espazo entre as preguntas; e simplificando as cuestións, empregando un tipo de preguntas de resposta simple, ou múltiple resposta; exercicios de tipo asociativo, etc. Ademais disto, o alumnado deberá ter a posibilidade de ter máis tempo para realizar as probas escritas, se así o precisase.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5
ET.1 - Comprensión lectora	X			X	X
ET.2 - Creatividade			X	X	X
ET.3 - Autonomía				X	X
ET.4 - Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial	X	X		X	X
ET.5 - Igualdade entre homes e mulleres		X		X	
ET.6 - Consumo responsable: fomento do espírito crítico	X			X	
ET.7 - Respeto mutuo: educación moral en valores	X	X	X	X	X
ET.8 - Expresión oral e escrita	X			X	

Observacións:

- Comprensión lectora: na interpretación de textos de contido teórico; na lectura de partituras para a súa posterior interpretación,....
- Creatividade: na posta en práctica de actividades musicais, de carácter improvisatorio ou interpretativo.
- Autonomía: nas actividades de creación musical, de improvisación, de preparación de proxectos para a súa posterior posta en escea.
- Traballo en equipo: todas as actividades grupais ou colaborativas, sabendo asumir o papel que lle corresponda dentro do grupo, de xeito responsable e respectuoso.
- Igualdade entre homes e mulleres: emprego dun repertorio composto tanto por homes como por mulleres compositores.
- Consumo responsable: no estudo dos xéneros musicais, que conleva a ser un consumidor responsable.
- Respeto mutuo: nas actividades musicais grupais, nas que debe prevalecer un respecto polas interpretacións individuais e polo resultado sonoro final.
- Expresión oral e escrita: na realización de traballos escritos, nas exposicións orais, na análise de partituras,....

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Concertos durante o curso académico	Interpretación grupal de pezas vocais ou instrumentais, do repertorio traballado na aula.	X		X
Quedamos no Palco. Quedamos coa clásica.	Asistencia a algún concerto musical no teatro Afundación	X	X	
Visita a Oporto	Visita á Casa da Música en Oporto			X

Observacións:

É posible que vaian xurdindo máis posibles actividades a realizar ó longo do curso académico.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Indicadores de logro do proceso de ensino e de logro da práctica docente
Metodoloxía empregada
Indicadores de logro do proceso de ensino e de logro da práctica docente
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Indicadores de logro do proceso de ensino e de logro da práctica docente
Medidas de atención á diversidade
Indicadores de logro do proceso de ensino e de logro da práctica docente

Clima de traballo na aula
Indicadores de logro do proceso de ensino e de logro da práctica docente
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Indicadores de logro do proceso de ensino e de logro da práctica docente

Descrición:

Indicadores e logro do proceso de ensino

Escala

1 2 3 4

1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.

Indicadores de logro da práctica docente

Escala

1 2 3 4

1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.
6. Combínase o traballo individual e en equipo.
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.
9. Incorporáronse as TIC aos procesos de ensino e aprendizaxe.
10. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.
11. Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación.
15. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.
16. As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares.
17. Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica:

- Periodicidade coa que se revisará.
- Contidos que foi preciso engadir ou eliminar con respecto á programación prevista.
- Medidas que se adoptarán como resultado da revisión.

Ademais, teremos en conta os seguintes indicadores para facer un seguimento, avaliación e propostas de mellora:

Escala

1 2 3 4

1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo.
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas / temas / proxectos.
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades, temas ou proxectos.
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.
6. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.
8. Asociación de cada estándar cos elementos transversais a desenvolver.
9. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento. [Só para ESO e bach.].
10. Adecuación da secuencia de traballo na aula.
11. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.
12. Adecuación do libro de texto (no caso de que se use).
13. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.
14. Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.
15. Adecuación do procedemento de acreditación de coñecementos previos [Só para determinadas materias de 2º de bacharelato].
16. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.
17. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.
18. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final. [Só para ESO e bacharelato].
19. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria. [Só para ESO e bach].
20. Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]
21. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación desas materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]
22. Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.
23. Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.
24. Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.
25. Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.
26. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.
27. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.
28. Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.
29. Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.
30. Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.

9. Outros apartados